

Сиздин мекеме таштандыларды башкаруунун, суу менен камсыз кылуунун, энергия менен камсыз кылуунун ж.б.у.с. ар тараптуу маселелерин чечкен жалпы экологиялык саясатты жүргүзөбү?

Ооба, менин ишканамда расмий эмес жалпы экологиялык саясат бар (таза өндүрүш, Корпоративдик социалдык жоопкерчилик ж.б.)

Баа:Эң сонун! Сиз чыгымдар, кызматчыларды жүйөлөштүрүү жана кардарлардын канааттануусу жагынан айырмачылыктарды сезүүгө тийиш элеңиз.

Сунуш:Сиз өзүңүздүн расмий эмес экологиялык саясатыңызды расмий жол-жоболоо тууралуу ойлонушуңуз жана өлкөдөгү экологиялык тастыктамага арыз беришиңиз керек. Буга төмөнкүлөр кирет: - Мейманканалар үчүн сунушталуучу «Трэвел Лайф» тастыктамасы - ISO14001 экологиялык менеджмент тастыктамасы (бирок, ал абдан кымбат болушу мүмкүн) Эгерде сиз имараттарыңыздын жана жайларыңыздын жогорку энергетикалык натыйжалуулугуна жетишкен болсоңуз, сиз Кыргызстандагы Энергетикалык тастыктаманы сатып алуу мүмкүнчүлүгүн карасаңыз болот, анын ичинде: - ЛИД (LEED) – «Энергетикалык жана экологиялык долбоорлоодогу лидерлик»; - БРИМ (BREEAM) – «Имараттардын экологиялык натыйжалуулугуна экологиялык баа берүү усулу»; - ISO50001 (ISO50001) – электр кубатын керектөөнү башкаруу тутумдарына тастыктама берүү (ISO – Стандартташтыруу боюнча эл аралык уюм)

Сиз ишканаңыздын имаратынан тышкары жер тилкелериндеги биотүрдүүлүктү коргоо боюнча чараларды көрөсүзбү?

Ооба, биз айрым чараларды көрөбүз.

Баа:Эң сонун! Сиз төмөндөгү чаралардын айрымдарынан эргүү аласыз.

Сунуш:Сиздин ишканаңыздын жайларынан тышкары жер тилкелери өзүнө өз жеринин эндемикалык биотүрдүүлүгүн колдоп турган, анын ичинде антропогендик ландшафттык дизайнга дуушар болбогон (жаңы чөп газондору эмес, өз жеринин эндемикалык биотүрдүүлүгү сакталгандыгын болжолдоо менен) өсүмдүктөрдөн түзүлгөн тосмолорду\бадалдарды, бактардан же таштардан, жашыл же күрөң чатырлардан турган табигый жана жасалма жашоо чөйрөлөрүн камтый тургандай кылып пландоого болот. Бул жер тилкелери биотүрдүүлүктү сактоо үчүн дагы, ошондой эле кардарлардын экологиялык билими үчүн дагы кызмат кыла алат. Мындан сырткары, жергиликтүү биотүрдүүлүктү коргоо жана кардарлардын тынч уйкуусун камсыздоо үчүн жасалма жарыкты жокко азайтуу пайдалуу

болмок. Муну дыкат башкарылуучу, чачырап жайгаштырылган, таймерлер же датчиктер менен көзөмөлдөнүүчү көлөмдүү сезгич чырактарды жана лампаларды орнотуу менен жасоо керек.

Силер жергиликтүү жол жүрүү каражаттарынын жашыл альтернативаларына акысыз же арзан жеткиликтүүлүктү камсыз кыласыңарбы?

Жок, биз мындай кызматтарды көрсөтпөйбүз.

Баа:Көпчүлүк ишканалар мындай кызматтарды көрсөтпөй тургандыгына карабастан, силер аны өзүңөрдүн жашыл беделиңерди жакшыртуу ыкмасы катары карасаңар болот. Болбосо, силер жол жүрүү жагында жашыл чечимдердин провайдерлери менен кызматташуу аркылуу жөн гана иштеп көрө аласыңар же кардарларыңарга жол жүрүү каражаты катары туруктуу сунуштарды гана сунуштай аласыңар.

Сунуш:Кардарларыңарга коомдук транспорттун жеткиликтүү кызматтары тууралуу билдирүүдөн баштагыла жана аларга силердин ишканаңардын айланасындагы аймакта жөө сейилдөөнү сунуштагыла. Силер төмөндө берилген чаралардын бирин изилдеп көрсөңөр болот: • Кардарлар үчүн велосипед же гибридик жергиликтүү транспорт каражаттары же электромобиль жана электркаралары менен жүрүүнү уюштуруу; • Мейманканаңардын кардарларына велосипеддерди сунуштоо; • Кардарларга кыймыл жагындагы силердин жашыл кызматтарыңар тууралуу билдирүү. • Кардарларга келгенден кийин аба майданынан трансферлерди сунуштоо (эң жакшысы гибридик машиналар жана электромобилдер сыяктуу экологиялык достук унааларын пайдалануу менен); • Кардарларыңарга алардын жеке транспорт каражаттарын эмес, коомдук транспортту пайдаланууну сунуштоо. • Кардарларыңарга алардын жөө жүрүүлөрүн жана өзүңөрүн ишканаңардын аймагында жөө турларды пайдаланууларын сунуштоо.

Сиздин ишканаңыздын экологиялык менеджмент жаатында кандайдыр бир түрдө жашыл энбелгиси же башка тастыктамасы барбы?

Ооба, менин ишканамдын экологиялык менеджмент жаатында тастыктамасы бар.

Баа:Сиз ишканаңыз жайгашкан райондогу экологиялык менеджментти жакшыртууга карата туура жолдосуз! Эко-энбелгилерге/жашыл тастыктамаларга ээ болгон мейманканалардын жана ресторандардын имараттарын ижарага кыйла жогорку баада берүүгө болот жана

кардарларды канааттандыруу жагынан кыйла жогорку пикирлерге жана бааларга ээ. Кошумча пайдалар ошондой эле өзүнө операциялык төмөн чыгымдарды жана кызматчылардын жогорку өндүрүмдүүлүгүн камтыйт.

Сунуш:Эми сиз эко-энбелгиге/ экологиялык менеджмент тастыктамасына жана/же энбелгиге ээ болгондон кийин, анын шарттарын практикада жүзөгө ашыруу маанилүү. Эгерде экологиялык менеджмент аспекти сиздин операциялык ишиниздин ажырагыс бөлүгү болуп калбаса, алардын пайдасы убакыт өткөн сайын азаюу тенденциясына ээ болот. Эгерде сиз кардарларды жайгаштыруу үчүн имаратыңыз үчүн жашыл тастыктамага ээ болгон болсоңуз, сиздин экологиялык достук маанайды жакшыртууга жөндөмдүү башка дараметтүү тастыктамалар сизди дагы эле кызыктырышы мүмкүн. Сиз электр кубатын өндүрүүдө таза нөлгө барабар чыгынды менен Имараттардын тастыктамасы тууралуу уктуңуз беле? Жашыл тастыктамасы бар имараттарда жергиликтүү ЖЭБлар (жаңыланып туруучу электр кубатынын булактары) тарабынан бир жылга таза эсептөө менен алардын электр кубатына болгон керектөөлөрү 100%га канааттандырылат.

Сиз тазалоочу каражаттарды пайдаланууну жокко азайтууга аракеттенип жатасызбы?

Ооба, биз туура өлчөмдө алуу менен тазалоо каражаттарын өтө аз колдонууга аракеттенебиз.

Баа:Сиз тазалоочу каражаттардын айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин азайтуу үчүн туура багытта бара жатасыз.

Сунуш:Силер нускамаларыңардын аткарылып жаткандыгына ынануу үчүн, тазалоочу каражаттарды пайдаланууну мезгил-мезгили менен көздөн өткөрүп турсаңар болот. Силер тазалоочу каражаттарды пайдаланууну азайтуучу натыйжалуу тазалоо усулдарын киргизе аласыңар (мисалы, микробуладан даярдалган чүпүрөктөрдү колдонуу). Эгерде бул али жасала элек болсо, силер тиричилик химиясын силердин мейманканаңардын(рестораныңардын расмий саясаты катары пайдалануу жагынан өзүңөрдүн саясатыңарды жол-жоболоо жана бекитүү мүмкүнчүлүгүн карай аласыңар, ошол эле учурда бул саясат тазалоого катышып жаткан бардык кызматчыларга жеткирилүүгө тийиш.

Силер имараттарыңарды куруунун жүрүшүндө жаратылыш курулуш материалдарын колдоносуңарбы/колдондуңар беле?

Жок, биз алардын экологиялык таасирине карабастан жалпы тенденцияны жана курулуштун практикаларын ээрчидик.

Баа:Курулуштун адаттагы, жалпы кабыл алынган усулдары сууктан жана ысыктан жакшы обочолоону камсыздабайт. Силер имараттарыңардын электр кубатынын натыйжалуулугуна же жылуулап обочолоонун натыйжалуулугуна баа берүүгө жана электр кубаты менен жабдууга (жылытуу же муздатуу) кеткен чыгымдарды үнөмдөөгө силерге жардам бере ала турган жылуулап обочолоо чараларын киргизүү тууралуу ойлонушуңар керек.

Сунуш:Эгерде силерге мейманканаңардын\комплекстин аймагына жаңы имарат (же башка курулуш объектин) куруу талап кылынса, силер курулуштун демейки жалпы кабыл алынган практикаларынын альтернативаларын изилдей аласыңар. Буга экологиялык таасири аз туруктуу материалдарды, жылуулап бөлүүчү материалдарды, салттуу материалдарды колдонуу кирет.

Силер тазалоочу каражаттарды тандап жаткан учурда экологиялык ой жүгүртүүлөрдү эске аласыңарбы?

Ооба, биз тазалоонун жүрүшүндө бузуучу жана зыяндуу продауктулардан качууга аракеттенебиз жана алардын ордуна алмаштыруучуларды пайдаланабыз.

Баа:Силер тазалоонун жүрүшүндө экологиялык ой жүгүртүүлөрдү эске алып жатканыңар жакшы. Тазалоочу каражаттарды сабаттуу тандоого кошумча, аларды колдонууну жана сууну керектөөнү жокко азайтууга мүмкүн боло тургандай, тазалоо ыкмаларын кантип жакшыртууга боло тургандыгы жөнүндө ойлонгула. Биздин маалымдама бюллетендерибиз менен таанышкыла жана жаңы идеялар менен эргүүлөрдү тапкыла!

Сунуш:- тазалоочу каражаттардын рыногун мезгил-мезгили менен изилдегиле жана алардын экологиялык мүнөздөмөлөрүн салыштырууну уланткыла. - эгерде силердин рынокто жетишерлик сапаттуу (экологиялык натыйжалуулук жагынан) тазалоочу каражаттар жеткиликсиз болсо, алардын айрымдарын чет өлкөдөн импорттоо мүмкүнчүлүгүн карап көрсөңөр болот.

Силер көпкө чыдаган, табигый материалдардан жасалган жана экологиялык натыйжалуулугу жогору (эко-энбелгиси менен) ар кандай буюмдарды (б.а. эмеректерди, сүлгүлөрдү, батарейкаларды, шамдарды ж.б.) сатып алуу (жабдуу) жөнүндө ойлонуп көрдүңөр беле?

Ооба, ар кандай продуктулар жаратылыш материалдарынан жасалган же экодос продуктуларга же көп жолу колдонуу принциптерине негизделген.

Баа:Эң сонун! Биз силердин кардарларыңар жана келген адамдарыңар муну баалай тургандыгына ишенебиз.

Сунуш:Бул атаандаштык артыкчылыгы болуп саналгандыктан, силер бул маалыматты кардарларыңарга жана келген адамдарга талаптагыдай жеткиргениңерге ынанууга тийишсиңер.

Силер органикалык булактардан тамак-аш азыктарын жана суусундуктарды сатып аласыңарбы?

Ооба, биз айрым же бардык тамак-аш азыктарын жашыл жана органикалык жөнөтүүчүлөрдөн сатып алабыз.

Баа:Эң сонун!

Сунуш:Силер жакшы жаңы продуктуларды сатып алуу мүмкүнчүлүгүн колдон чыгарбаныңарга ынануу үчүн, жергиликтүү рынокто болгон сунуштарды мезгил-мезгили менен иликтеп турсаңар болот.

Сиз сууну керектөөнү көзөмөлдөп, мекемеңиздин ар кайсы жерлеринде сууну үнөмдөө жөнүндө ойлонуп жатасызбы?

Жок, биз сууну керектөөгө көз салбайбыз жана сууну үнөмдөө мүмкүнчүлүктөрү тууралуу ойлонгон эмеспиз.

Баа:Суу керектөөнү кыйла натыйжалуу башкаруу силердин көп акча үнөмдөй алат! Силердин сууну керектөө жана суу менен камсыздоо түйүндөрүңөрдү жабдуу чыгымдарды азайтууга жана силердин имарат ичин жакшыртууга жардам бере алат.

Сунуш:Душ кабиналары: аэраторду/агымды жөнгө салуучу жабдууну, Install aerator/flow regulator, сууну аз-аздан/жай агызуучу

куйгучтарды, термостатикалык аралаштыруучу клапандарды (туруктуу температураны камсыздоо үчүн ысык сууга карата катышты оңдогула) же баскычы бар таймерлерди орноткула. Дааратканалар (унитаздар) жана заара ушаткычтар: Сууну жай/аз-аздан коё бере турган унитаздарды жана катары менен жуучу жана жууп кетирүүнү таймердик контролдоо механизмдери менен заара ушаткычтарды, бактын ордун алмаштыруучу түзүлүштөрдү, сифон крандарын же суусуз заара ушаткычтарды орноткула. Крандар: Аэратор, чачыратуучу типтеги крандарды, өзү жабылуучу крандарды орноткула. Силер ушул чараларды жүзөгө ашырып бүтөөрүңөр менен, өзүңөрдүн жетишкендиктериңерди имараттагы суу керектөө тууралуу кардарларга билдирүү аркылуу көрсөтө аласыңар. Мисалы, силер кардарларды кабыл алуучу жайдагы түркүктүн жанына (ресепшнде) кардарлар сууну үнөмдөө жагындагы жетишкендиктерди көрө ала турган көрсөткүчтөрдүн дисплейи менен маалыматтык стенд орнотсоңор болот.